

Τὸ Σύνδρομο
τῆς
“Νέας Ἐποχῆς”...

...καὶ ἡ Ἐλπίδα
τῆς
Ὁρθοδοξίας μας

*«Λάμπας ἐν τῇ Αἰγύπτῳ φωτισμὸν ἀληθείας, ἐδίωξας τοῦ ψεύδους τὸ σκότος·
τὰ γὰρ εἰδῶλα ταύτης Σωτῆρ, μὴ ἐνέγκατά Σου τὴν ἰσχὺν πέπτωκεν...»*

Προσοχὴ στὸν κίνδυνο τῆς νεοποχίτικης διείσδυσης
μέσω τῆς Οἰκολογίας

Ἔθετο αὐτὸν ἐργάζεσθαι καὶ φυλάσσειν*

**Ἀπὸ τὸ «Οἰκολογικὸ Κίνημα»
στὴν «Θρησκεία τῆς Γαίας»**

Κάποιοι συμπατριῶτες μας, βαπτισμένοι Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί, ἔχουν τὴν κακὴ, κατ’ ἐμέ, συνήθεια ὅταν τοὺς εὐχέσαι γιὰ κάτι, νὰ ἀπαντοῦν **«πρῶτα ἢ υἰεία»...**

Οἱ παλαιότεροι βέβαια, ἀκόμη καὶ ἂν δὲν τὸ συνειδητοποιοῦσαν, ἀντιδρουσαν μὲ τὸ **«πρῶτα ὁ Θεός»** (-Θὰ βρεθοῦμε αὔριο; -**Πρῶτα ὁ Θεός.** -Θὰ κατέβουμε γιὰ ψώνια; -**Πρῶτα ὁ Θεός**). **Καὶ** αὐτὸ ἦταν κατάφαση· σήμαινε **«Ναί»**, ἀλλὰ μὲ τὴν ἐπιφύλαξη: **«ἂν τὸ ἐπιτρέψῃ ὁ Θεός».**

Ἔτσι λοιπόν, ἡ Κοινωνία μας διωλίσθησε σιγά, σιγά ἀπὸ τὸ **«πρῶτα ὁ Θεός»** στὸ **«πρῶτα ἢ υἰεία»** καὶ ὁ βαπτισμένος Ὁρθόδοξος Χριστιανὸς ἄρχισε νὰ **ἀνησυχεῖ γιὰ τὴν υἰεία τοῦ ἐρήμην τοῦ Θεοῦ**, τὸν Ὅποιο ἔσπρωξε στὸ παρασκῆνιο.

Καὶ παράλληλα μὲ τὴν ἀνησυχία γιὰ τὴν υἰεία, ἄρχισε νὰ ἀνησυχεῖ καὶ γιὰ τὴν **διατροφή** του. **Βέβαια**, ἡ ἀνησυχία γιὰ τὴν διατροφή δὲν προέκυψε ἀπὸ τὸ πούθενά... **Φρόντισε** γι’ αὐτὸ ἡ **Νέα Ἐποχὴ τοῦ Ὑδροχόου** (New Age), δημιουργώντας τὶς ὑποδομὲς γι’ αὐτὸ πού ὀνομάζεται **«Οἰκολογία»** καὶ πού ἄρχισε νὰ **πλασάρεται** ἀπὸ τὴν δεκαετία τοῦ 1960.

Ἡ Οἰκολογία αὐτὴ καθ’ ἑαυτὴ δὲν ἔχει κάτι τὸ μεμπτό· εἶναι μιὰ καθ’ ὅλα **ἐγκυρη ἐπιστήμη**, ἓνα διεπιστημονικὸ πεδίο πού ἀποτελεῖ κλάδο τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν. **Θεωρεῖται** κλάδος τῆς Βιο-

λογίας, τῆς γενικῆς ἐπιστήμης πού μελετᾷ τοὺς ζωντανοὺς ὀργανισμοὺς. **Εἶναι** ἡ μελέτη τοῦ μεγέθους καὶ τῆς διάδοσης τῶν πληθυσμῶν τῶν ζώντων ὀργανισμῶν, καθὼς καὶ τοῦ τρόπου, μὲ τὸν ὁποῖο οἱ ιδιότητες αὐτὲς ἐπηρεάζονται ἀπὸ τὴν ἀλληλεπίδραση μεταξὺ τῶν ὀργανισμῶν καὶ τοῦ περιβάλλοντός τους. **Ἡ Οἰκολογία** εἶναι, ἐπίσης, μία ἀνθρωπιστικὴ ἐπιστήμη. **Υ**πάρχουν πολλές πρακτικὲς ἐφαρμογές τῆς στὴν βιολογία διατήρησης, τὴν διαχείριση τῶν ὑγροτόπων, τὴν διαχείριση τῶν φυσικῶν πόρων (ἀγροοικολογία, γεωργία, δασοκομία, γεωργοδασοκομία, ἀλιεία), τὸν σχεδιασμό πόλεων (ἀστικὴ οἰκολογία), τὴν ὑγεία τῆς κοινότητας, τὴν οἰκονομία, τὴν βασικὴ καὶ ἐφαρμοσμένη ἐπιστήμη καὶ τὴν ἀνθρώπινη κοινωνικὴ ἀλληλεπίδραση (ἀνθρώπινη οἰκολογία).

* * *

Ἡ Οἰκολογία ἀρχίζει νὰ γίνεται ἐπικίνδυνη ὅταν δέχεται παρεμβάσεις «θρησκευτικοῦ» τύπου ἀπὸ τὴν *Νέα Ἐποχή*. ὅταν, δηλαδή, θεωρεῖ τὸν πλανήτη Γῆ, ὡς τὴν *Γαία* (Gaia), ὄχι μὲ τὴν «ἐπιστημονικὴ» προσέγγιση τοῦ Τζέϊμς Λάβλοκ¹ (James Lovelock) καὶ τῶν ὁμοϊδεατῶν του, ἀλλὰ μὲ μεταφυσικὲς προσεγγίσεις, ὅπως π.χ. «τὴν θρησκεία τῆς Γαίας», μιὰ ἀναβίωση τοῦ **Παγανισμοῦ** πού ἀπορρίπτει τὸν Χριστιανισμό, τὸν θεωρεῖ ὡς τὸν μεγαλύτερο ἐχθρό της καὶ βλέπει τὴν χριστιανικὴ πίστη ὡς τὸ μοναδικὸ ἐμπόδιο γιὰ μιὰ «παγκόσμια θρησκεία» πού ἐπικεντρώνεται στὴν **λατρεία τῆς Γῆς** καὶ στὴν ἔνωση ὅλων τῶν μορφῶν ζωῆς γύρω ἀπὸ τὴν **θεά, τὴν «Μητέρα Γῆ»**.

Ἡ Οἰκολογία πάλι ἀρχίζει νὰ γίνεται προβληματικὴ, ὅταν χρησιμοποιεῖται ἀπὸ τὸ λεγόμενο «**Οἰκολογικὸ Κίνημα**», ἓνα πολιτικὸ καὶ κοινωνικὸ Κίνημα, πού ἐνῶ καλῶς ἀντιμάχεται –ὅσο νομίμως ἀντιμάχεται– τὴν ἀνατροπὴ τῆς οἰκολογικῆς ἰσορροπίας, τὴν περιβαλλοντικὴ ρύπανση, τὴν κλιματικὴ ἀλλαγὴ καὶ ἄλλες διαταραχὲς τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, οἱ ὁποῖες ὀφείλονται στὴν ἀλόγιστη ἀνθρώπινη δραστηριότητα, πού ὅμως στὴν πραγματικότητα **ὑποθάλπει μιὰ ποικιλία διαφορετικῶν τάσεων**, οἱ ὁποῖες ἀναδύθηκαν στὸ πλαίσιο τῶν νέων κοινωνικῶν Κινήματων τῆς δεκαετίας τοῦ 1960.

Ορισμένες ἀπὸ αὐτὲς, καλῶς ὑποστηρίζουν τὴν προστασία τοῦ περιβάλλοντος γιὰ νὰ ἐπιτύχουν τὴν ἀνθρώπινη

εὐημερία καὶ τὴν βελτίωση τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου.

* * *

Ἄλλες ὁμως –ὅπως ἡ «βαθιά οἰκολογία»²– προσδίδουν αὐ-

ταξία στὴν φύση, ἐνῶ συχνά, οἱ διάφορες τάσεις τοῦ Οἰκο-λογικοῦ Κινήματος τοποθετοῦνται στὸ εὐρύτερο πολιτικὸ πλαίσιο τῆς Ἀριστερᾶς, καθὼς ὁ πριμιτιβισμὸς καὶ ὁ οἰκο-αναρχισμὸς³ συσχετίζονται περισσότερο μὲ τὸν μετα-αρι-στερὸ χῶρο⁴ καὶ λιγότερο μὲ τὶς πραγματικὲς ἀνάγκες τοῦ ἀνθρώπου.

Τὶς πρώτες ἐφαρμογές τοῦ οἰκο-αναρχισμοῦ μπορούμε νὰ ἐντοπίσουμε στὴν «Οἰκο-κοινότητα Φίντχορν» (Findhorn Foundation), ἕναν νεοεποχίτικο καταυλισμὸ πού ἱδρυσαν οἱ Αἰλὴν Κάντυ (Eileen Caddy) μὲ τὸν σύζυγό της Πῆτερ Κάντυ (Peter Caddy) καὶ τὴν Ντόροθυ Μακλέϊν (Dorothy Maclean).

Ὁ Πῆτερ Κάντυ ὑπῆρξε μέλος τοῦ Ροδοσταυρικοῦ Τάγματος τοῦ Κρότονα (Rosicrucian Order Crotona Fellowship)⁵.

Κατὰ τὴν διάρκεια μιᾶς περιόδου ἀνεργίας, τὸ 1962, ὁ Κάντυ ἄρχισε νὰ πειραματίζεται μὲ τὴν «ὄργανικὴ καλλιέργεια» (organic gardening). Ὁ κῆπος τους κοντὰ στὸ Φίντχορν, στὴν Σκωτία, παρουσίασε τόσο μεγάλη ἀνάπτυξη πού προσέ-λκυσε τὴν προσοχὴ σὲ ἐθνικὸ ἐπίπεδο. Ὁ Κάντυ ἀπέδιδε τὴν ἐπιτυχία του στὶς «πνευματικὲς» του πρακτικὲς (διαλογισμὸ κ.ἄ.), ἡ δὲ σύζυγός του, Αἰλὴν, πού ἀσχολεῖτο μὲ τὸν πνευμα-τισμὸ, συχνά «ἄκουγε μιὰ φωνή», πού τὴν «καθοδηγοῦσε». Ἦταν ἡ «φωνή» αὐτὴ πού τὴν «ὀδήγησε», μετὰ ἀπὸ περιπέ-τειες, νὰ παντρευτεῖ τὸν Πῆτερ Κάντυ τὸ 1957 καὶ μὲ τὰ παι-διά τους, τὴν φίλη τους, Ντόροθυ Μακλέϊν καὶ ἕνα τροχόπι-το νὰ βρεθοῦν δίπλα στὸ χωριὸ Φίντχορν, ὅπου ἄρχισαν τὴν «βιολογικὴ καλλιέργεια» γιὰ τὴν διατροφή τῆς οικογένει-ας μὲ τὴν βοήθεια «αὐτῶν» πού ὀνόμαζαν «πνεύματα τῶν φυτῶν» καὶ «ντέβας»⁶ (devas).

Τὸ «Οἰκοχωριὸ Φίντχορν» λειτουργεῖ, δυστυχῶς, σήμε-ρα σὰν «παράδειγμα» γιὰ παρόμοιες πρωτοβουλίες διεθνῶς, ὀδηγώντας ἀφελεῖς καὶ ρομαντικοὺς «ἀναζητητὲς τῆς ἀλή-θειας» στὴν ἀναζήτηση «νοήματος ζωῆς» καὶ –ἐκτός τῶν ἄλ-λων– στὸν χῶρο τῆς παραδοσιακῆς γεωργίας, ἕναν χῶρο πού, ἂν ἔμενε ἀνεπηρέαστος ἀπὸ ἀποκρυσταλλικὲς καὶ νεο-εποχίτικες μεθοδεύσεις θὰ μπορούσε νὰ βοηθήσει πραγμα-

τικά στη βελτίωση τῆς σωματικῆς ὑγείας καὶ τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου· ἀντ’ αὐτοῦ, ἡ μικρὴ πιθανῶς βελτίωση στὴν σωματικὴ ὑγεία **πληρώνεται μετὰ τὴν καταστροφικὴ ἀλλοίωση τῆς ψυχικῆς καὶ πνευματικῆς ὑγείας καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας.** Καὶ δὲν εἶναι λίγες οἱ περιπτώσεις, καὶ στὴν χώρα μας, πού τὸ νεοεποχίτικο πνεῦμα ὁδηγεῖ συνανθρώπους μας νὰ προβοῦν σὲ πρωτοβουλίες τύπου «Φίντχορν».

* * *

Τέτοιο παράδειγμα ἀποτελεῖ ἡ «**Ἐναλλακτικὴ Κοινότητα Πελίτι**», πού ξεκίνησε τὸ 1995, στὸ Μεσοχώρι Παρανεστίου, στὴν Περιφερειακὴ Ἐνότητα Δράμας, σὰν ἀστική μὴ κερδοσκοπικὴ ἐταιρία καὶ σήμερα θεωρεῖται ἀπὸ τίς σημαντικότερες Μ.Κ.Ο. αὐτοῦ τοῦ εἴδους, στὴν Ἑλλάδα.

Οἱ στόχοι τῆς –συλλογῆ, διατήρηση καὶ διάδοση σπόρων ντόπιων ποικιλιῶν, ἡ ἀνταλλαγὴ ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν ἀνευ χρήματος καὶ ἡ δημιουργία «**ἐναλλακτικῆς κοινότητας**»– εἶναι στόχοι ἀξιέπαινοι, μετὰ τὴν προϋπόθεση τῆς μὴ ἐμπλοκῆς νεοεποχίτικων διδασκαλιῶν καὶ μεθόδων στὶς ἐνέργειες καὶ στὴν δομὴ τῆς Κοινότητος.

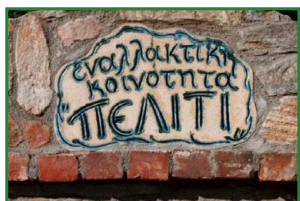
Ὅμως ἡ προβολὴ τῶν δραστηριοτήτων τῆς ἀπὸ ἱστολογία καὶ ἱστοσελίδες πού προωθοῦν κατὰ κανόνα ἀποκρυφιστικὲς καὶ νεοεποχίτικες δραστηριότητες, ὅπως π.χ. ἡ «Ὁμορφὴ Ζωὴ»⁷ –χωρὶς τὴν ἀντίρρηση τοῦ προβαλλόμενου– ἀποτελεῖ μιὰ ἐπικίνδυνη ἐκδοχὴ.

Καὶ βέβαια, δὲν μπορούμε νὰ ἀποκλείσουμε καὶ τίς περιπτώσεις «πιστῶν» τοῦ ἀποκρυφισμοῦ καὶ τῆς παραθρησκείας, οἱ ὁποῖοι ἐντάσσονται σὲ τέτοιες πρωτοβουλίες «**ἐναλλακτικοῦ**» προσανατολισμοῦ.

* * *

Τέλος, νὰ σημειώσουμε, γιὰ τὴν ἱστορία, ὅτι ὑπάρχουν καταγεγραμμένες καταγγελίες σὲ σχέση μετὰ τὴν ἐν λόγῳ Μ.Κ.Ο.⁸, πρᾶγμα πού καθιστᾷ ἐπικίνδυνη καὶ τὴν καθιερωμένη συνεργασία τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Τιμίου Προδρόμου Ἀνατολῆς Κισσάβου, μετὰ τὴν «**Ἐναλλακτικὴ Κοινότητα Πελίτι**»⁹. Συχνά, στὶς συνεργασίες καὶ στὶς ἐπαφές αὐτὲς δὲν ἀρκεῖ ἡ καλὴ πρόθεση καὶ τὸ Ὁρθόδοξο φρόνημα τῆς μιᾶς πλευρᾶς, ὅταν πιθανῶς λείπει ἡ γνῶσις τῶν λεπτῶν ἐκφάνσεων τῆς νεοεποχίτικης διεΐσδυσης.

Ἔμμεθα στὴν διάθεση τῆς σεβαστῆς Γερόντισσας Θεοδέκτης γιὰ ὁποιαδήποτε ἐνημέρωση σχετικὴ μετὰ τὴν εἰδικότητά

μας, καθώς είμαστε βέβαιοι ότι –κατά την Θεολογία, την Κοσμολογία και την Ανθρωπολογία της Έκκλησίας,

• **δ**έν είμαστε «Εμείς οι ίδιοι [που] οδηγούμε τὰ γεγονότα με τὴ στάση καὶ τὴ σκέψη μας», οὔτε ὅτι «Εστιάζουμε τὴν προσοχή μας στὰ θετικά πράγματα που γίνονται, κι αὐτὰ ὡς διὰ μαγείας ἀυξάνουν»· κι ἀκόμη, **εἶναι πλάνη** νὰ πιστεύουμε, ὅτι «Δὲ γνωρίζουμε τί εἶναι τὸ καλὸ καὶ τί τὸ κακό», ὅπως τουλάχιστον διατείνονται στὸ «Πελίτι»¹⁰...

* * *

Ὁλοκληρώνοντας τὸν σχολιασμό, θὰ θέλαμε νὰ ὑπογραμμίσουμε, ὅτι δὲν στοχεύουμε στὴν προσβολὴ ἢ στὴν ἀπομείωση τῆς τιμῆς καὶ τῆς ὑπολήψεως τῶν προσώπων που ἀσχολοῦνται στὰ ἀνωτέρω περιγραφόμενα.

Θέλουμε μόνον νὰ προστατεύσουμε τὸ κοινὸ ἀπὸ τὸ ψυχοφθόρο δηλητήριο τοῦ ἀποκρουφισμοῦ καὶ τῆς παραθρησκείας, δηλώνοντας ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν βοηθᾶται μετὰ τὴν ἐνασχόληση στὶς ὀλιστικές, ἐνεργιακές καὶ ἐναλλακτικές διδασκαλίες καὶ πρακτικές.

Βοηθᾶται καὶ σώζεται μόνο μέσα στὴν Μία Ποίμνη, τὴν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, τὴν Ἐκκλησία. □

(*) Ἐφημερ. «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθμ. φύλλου 2.296/28.2.2020,σελ. 5. Τοῦ Ἰωάννου Μηλιώνη, Ἐκπαιδευτικοῦ, Μέλους τῆς Π.Ε.Γ. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

■ **«Καὶ ἔλαβε Κύριος ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἔπλασε, καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς, ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ φυλάσσειν»** (Γεν. β' 15).

1. Ἄγγλος ἐπιστήμων, συγγραφεὺς, ἐρευνητὴς καὶ περιβαλλοντολόγος, που διατύπωσε τὴν ὑπόθεση, ὅτι ἡ Γῆ λειτουργεῖ ὡς ἓνα εἶδος ὑπεροργανισμοῦ.

2. Arne Naess, «Οἱ Θεμελιακές Ἀρχές», Κοινωνία καὶ Φύση 2, Σεπτ.- Δεκ. 1992, σελ. 128.

3. Θεωρία, ὅτι μικρὲς οἰκο-κοινότητες –τῶν 50-150 ἀνθρώπων– εἶναι ἡ μορφή που πρέπει νὰ ἔχουν οἱ ἀνθρώπινοι οἰκισμοί, ὥστε νὰ ἀναπτυχθεῖ σωστὰ ὁ πολιτισμός.

4. Τάση τοῦ σύγχρονου ἀναρχισμοῦ, που σχηματίστηκε μετὰ ἐπίκεντρο τὴν κριτικὴ στὸν «ἀριστεριστικό» κοινωνικὸ ἀναρχισμό καὶ τὴν σύνδεση του μετὰ τὸ ἐργατικὸ κίνημα.

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Rosicrucian_Order_Crotona_Fellowship

6. Ὑπερφυσικά ὄντα, στὸν Ἰνδουισμό καὶ στὴν πρώϊμη Βεδικὴ λογοτεχνία.

7. <http://archive.is/ziuxE>

8. <http://archive.is/Tn1L5>

9. <https://www.youtube.com/watch?v=Fy19sGAFIRU>

10. <http://archive.is/p0UD5>